

Ballade – Musikkinformasjonssenterets nettavis

Sensurspøkelser i kulissene?

07.06.2004

Momentum-festivalen i Moss har skrevet et personlig unnskyldningsbrev til kultur- og kirkeminister Valgerd Svartstad Haugland, etter at kunstneren Ole Mads Vevle skrek frem Satan-tekster under festivalens åpningsshow. Samtidig nekter Kristiansand Rock City å bøye av for Cultiva-press om å forandre logoen sin, som Cultiva-styremedlem Anton Ringøen og to pastorer i Filadelfia-menigheten har funnet støtende. Pastorene ser i følge Fædrelandsvennen Rock City-symbolet som "et tydelig signal om at Kristiansand er en by med låvedøren åpen for satanister." Også i Vennesla har det blitt debatt i etterkant av Turboneger-konserten i Venneslahallen, hvorpå det nå spøker for hele Elvefestivalen.
Av Knut Steen

"Satan er vår far", brølte Ole Mads Vevle fra åpningsscenen på Monumentum-festivalen. Vevle, som i fjor vant den prestisjetunge kritikerprisen i Cannes for en av sine kortfilmer, er ellers kjent for sine kontroversielle performance-fremstøt, og ble leid inn til å åpne festivalen på det grunnlag. Men Satan-visa til Vevle skulle likevel vise seg å bli for sterk kost for Momentum.

Nå har festivaldirektøren skrevet et personlig beklager-brev til kulturminister Valgerd Svarstad Haugland, som satt i salen mens Vevle ropte " Fuck your God, your Jesus, your family, your children".

Vevle selv har forklart at han har tatt utgangspunkt i Bibelen, som forteller at Satan er denne verdens herre.

- Sangen ble fremført for å bryte ned forestillingen om Gud, for på den måten å nærme seg Gud på nytt, sa Vevle til Moss Avis.

Men dette falt tydeligvis ikke i helt god jord hos festivaldirektør Jørn Mortensen, som Ballade snakket kort med før helgen.

Er det ikke litt ryggesløst å leie inn en kontroversiell performance-kunstner, for så å unnskyldte seg fordi det han fremførte var støtende for noen?

- Egentlig har jeg ikke lyst til å kommentere den saken utover det jeg har gjort. Jeg tror alle er enige i at det ikke er innslag som dette som først og fremst preger Momentum, sier Mortensen.

Men på festivalens egne nettsider står det at Vevle har laget materiale der "han påla seerne å elske med Buddha og med hunden sin, og innimellom var det klippet inn krigsscener, billedmontasjer av Jesus på korset, og noen sekunders oralsex." Dere må jo ha visst hva dere hadde hyret inn?

- Det ønsker jeg ikke å kommentere, utover det jeg allerede har sagt.

Hva unnskyldningsbrevet sier om festivalens kunstneriske integritet, eller om kunstfestivalen - som i år har satt publikumsrekord med 4000 besøkende alt den første uken - ikke lenger skal gi rom for kontroversielle innslag, ville Mortensen heller ikke svare på.

Såvel opptredenen som unnskyldningen overfor Kulturministeren har uansett skapt debatt. På nettsidene til Moss Avis har diskusjonene gått tungt, der noen roser Vevle for å "røske litt opp i det besteborgerlige Moss", mens andre raser mot det kunstneriske innslaget, og mener at direktøren bør ta sin hatt og gå.

Uro i Bibelbeltet

Også Kristiansand Rock City har fått problemer på grunn av antatt omgang med "mørkets hersker".

Pølsemaker og styremedlem i Cultiva, Anton Ringøen, er mektig provosert over logoen som Kristiansand Rock City har valgt seg. Han mener den knyttede neven - med pekefinger og lillefinger pekende oppover - ikke gir rom for tolkninger eller tvil. Den er djevelens symbol, og må vekk.

- Jeg bryr meg ikke om hvorvidt logoen er valgt i beste hensikt. Det eneste som betyr noe, er at

rockerne finner seg en annen logo, jeg er ikke villig til å støtte prosjektet med én krone før logoen er endret, sier Ringøen til Fedrelandsvennen, der han også lover at han kommer til å legge press på resten av Cultiva-styret.

Så langt ser det ut som Ringøen finner en viss forståelse hos administrerende direktør i Cultiva, Erling Valvik.

- Hvis Rock City velger å beholde logoen, så har vi en jobb foran oss. Jeg velger å tro Espen Hille når han sier at logoen symboliserer rock. Men hvis den også sender ut et annet signal, noe svært mange mener at den gjør, så gjør Rock City det svært vanskelig for seg selv, sier Valvik. - For meg hadde det selvsagt vært meget behagelig om Rock City fant seg en annen logo, sier Valvik til Fedrelandsvennen.

Også Ballade tok en telefon til Valvik, og stilte direktøren sekshundreogsekstiseks kroners spørsmålet om han ikke syntes ikke at det ville være merkelig at Cultiva, som forvalter storparten av kommunens kulturressurser, skal la overtro være et viktig element i å avgjøre hvem som skal få del i fondets midler?

- Her må vi se ting i riktig sammenheng.

Og den er?

- Vi har ikke mottatt noen søknad fra Kristiansand Rock City enda, men hvis vi gjør det, må jeg inn og saksbehandle dette. Jeg har ikke gjort meg opp noen mening om denne saken, men hvis styremedlemmer mener at symbolet til Rock City er satanisk, kan jeg selvfølgelig forstå at disse ikke vil gå inn å støtte et satanisk miljø. Hvis det blir en tvist om dette, vil jeg innhente ekspertise utenfra for å avgjøre hva dette dreier seg om.

Men alt nå har religionsforsker og spesialist på satanisme, Asbjørn Dyrendahl, uttalt seg til Fædrelandsvennen. Han kaller satanisme-påstandene "det reneste sludder", og mener at kritikerne av logoen havner i samme kategori som de som en gang hevdet at "julestjernene i handlegatene var satanistiske".

Han forteller endog at dette symbolet har blitt brukt som en beskyttelse mot det onde øyet. Vil Cultiva ta dette til etterretning, eller vil dere likevel fortsette å presse Rock City til å skifte symbol?

- Det har jeg ikke tatt stilling til. Hvis vi får en søknad vil jeg ikke hente informasjon fra avisintervjuer, men heller gå til kildene selv, sier Valvik, som mener at det må gå an å reagere slik Cultiva-styremedlem Ringøen gjør:

- Hvis noen mener at dett er et symbol for satanisme, må det være lov å si fra. Du vil finne folk som har meninger og følelser om dette i et hvert samfunn, og man må regne med at de uttrykker sine standpunkter, sier Valvik.

Men det er vel langt fra å mene noe som privatperson, til å la overtroiske styremedlemmer diktere Cultiva-tildelingene til kulturlivet?

- Vet du, jeg er litt opptatt her med en delegasjon mennesker, så jeg har ikke tid til å snakke mer om dette, ble det eneste svaret Ballade fikk.

- Jeg kan ikke begripe at Cultiva virkelig ønsker å ta på seg en sensurrolle i denne saken, sier prosjektleder i Rock City, Espen Hille til Fædrelandsvennen. - Da burde de i hvert fall sjekke fakta først.

Religionsforsker Dyrendahl har bare en anbefaling dersom man vil ha et absolutt fasitsvar på dette tilsynelatende viktige symbol-spørsmålet:

- Ja, da synes jeg de skal spore opp Djevelen selv, og høre om han har tatt copyright på tegnet, humrer Dyrendahl.

Turboneger på korset

Også tidligere i år har det rast en "Satan-debatt" på det blide sørlandet. Det var da Filadelfia-pastor

Gunnar Jeppestøl som i april uttrykte stor bekymring over at Turboneger skulle få opptre i Vennesla.

- Det er helt forkastelig at dette bandet får lov til å spille her. Samfunnet blir råere og råere, likevel er vi så naive at vi slipper hele kloakken løs, uttalte pastoren i følge Fædrelandsvennen.

- Jeg er ikke tilhenger av sensur, men nå er vi i ferd med å krysse en grense, mente Jeppestøl, som oppfordret alle i Vennesla om å boikotte konserten.

- Hvilke impulser er det egentlig vi ønsker at ungdommen vår skal få? Vi må ikke glemme at det man sår, det høster man, skal pastoren videre ha sagt.

Fædrelandsvennen intervjuet også Turboneger-vokalist Hans Erik Husby, aka Hertisen, som kontret med at han selv regnet seg som troende.

- Jeg har alltid hatt troen. Men jeg står vel ikke så langt inne i pietismens og moralismens verden som de gjør i Vennesla, uttalte Husby, som ellers benyttet konserten til å raljere over Jeppestøl og hans likesinnede.

Jeppestøl har fått støtte av pastor Øyvind Valvik, som også tilhører Filadelfia-menigheten. Det var Valvik som uttalte at Rock City-logoen var et tydelig signal på at "Kristiansand er en by med låvedøren åpen for satanister", og den samme Valvik - som såvidt Ballade ikke kjenner til ikke er i familie med Cultiva-direktør Valvik - har også sagt at Turboneger-konserten ikke har "noe med kulturliv" å gjøre.

- Jeg trodde ærlig talt at vi var ferdig med denne type utspill, men så feil kan man altså ta, sier Quart-sjef Toffen Gunnufsen i en kommentar rundt kritikken av Rock City og Quartfestivalen.

- Jeg synes ærlig talt det blir pinlig hvis kirken skal la seg provosere over noe så uskyldig som en logo eller en musikkform. Til det har vi for mange andre viktige oppgaver å ta fatt i, sier Øyvind Stabrun, som er prest i Kirkens Bymisjon. - Kirken må bruke krefter på å bekjempe det som virkelig er et onde her i byen - bidra til et godt diakonalt arbeid for alle som ikke har det så bra - i stedet for å slå beina under en rockekultur eller en musikkgenre.

Bymisjonen samarbeider også i år med Quart Festivalen, og vil bl.a. bidra til festivalen med et gigantisk veggmaleri under slagordet Rom for kunst, som er et kreativt program for tidligere rusmisbrukere. Prest Øyvind Stabrun er da heller ikke redd for at Kristiansand skal undermineres av rockemusikk og annen styggedom.

- Det er jo et kjempepluss for Kristiansand hvis den kan bli Norges store rockeby. Det blir for snevert om vi som kirke og kristne skal stemple to generasjoners musikksmak som djevelens verk, da har vi fullstendig mistet fokus på vår rolle som kirker, sier Stabrun til Fædrelandsvennen.

Som et etterspill til Turboneger-furoren kan vi nevne at Vennesla Vennesla kommune har sendt advarsel til Vennesla Hotell og Gjestgiveri for brudd på skjenkebestemmelsene i forbindelse med Turbonegerkonserten. Dette har igjen fått Vennesla Hotell til å trekke seg fra Elvefestivalen, som dermed må innstille konserter med både Morten Abel og Erik Faber.

- Det er arrangert to konserter i Venneslahallen, og begge er gjennomført med minimale avvik i forhold til alkoholbestemmelsene. Og så trekker KrF fram alt det negative. Det sender ut veldig negative signal, sa AP-politiker Thor Inge Lund under et kommunestyremøte i Vennesla nylig. - Sosialpolitikk går så til hodet på KrF at det blir umulig å ha en skikkelig kulturpolitikk.

Den før omtalte Bergenskunstneren Ole Mads Veve er for øvrig for lengst booket inn til sommerens Quart Festival. Så får fremtiden vise om også det vekker reaksjoner.